

Foreløbigt overblik over specialområdet til brug for budgetforhandlingerne for 2008.

Nedenstående er en foreløbigt overblik over specialområdet for så vidt angår driftsudgifter/-indtægter.

Oversigten omhandler kun driftsområderne. Det forudsættes, at der skal være særskilte drøftelser om fastsættelse af anlægsrammen for Børne- og Ungdomsudvalget.

Der er igangsat et arbejde mellem Økonomiforvaltningen, Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen med henblik på at udarbejde et forslag til justering af budgetmodellen på specialområdet. Dette arbejde er planlagt afsluttet i medio 2007. På grundlag heraf forventes fremlagt indstillinger til de pågældende udvalg i august 2007.

Derudover har Børne- og Ungdomsudvalget besluttet at foretage en budgetanalyse på specialområdet. Denne analyse vil bl.a. beskrive antallet af brugere indenfor de enkelte områder og samtidig indeholde vurderinger af behovet de kommende år.

I folketinget er den 1. juni 2007 vedtaget en lov om obligatorisk ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, Der henvises til særskilt sag på Børne- og Ungdomsudvalgets dagsorden den 20. juni 2007. Udgifterne hertil indgår ikke i nedenstående, idet det forudsættes, at der i forbindelse med behandlingen af DUT-sagen herom sikres dækning af samtlige udgifter i forvaltningen. Tilsvarende gælder for evt. andre nye lovinitiativer.

Der er i øjeblikket en stærk udvikling imod enkeltintegration og inklusion af børn med særlige behov på alle områderne. I nedenstående indgår alene de beløb til dette emne, der er opgjort i forbindelse med genopretningen af forvaltningens økonomi i 2007 samt beløb udløst af den sædvanlige demografitildeling via budgetmodellen. Det er således ikke medregnet yderligere stigninger den støtte der gives på normalområdet dvs. støtteforanstaltninger i institutionerne og den almindelige specialundervisning i folkeskolen. På disse områder må også forventes et stigende behov. Omfanget heraf kan dog ikke opgøres på nuværende tidspunkt.

Regulering af budgetramme til specialområdet som følge ændring i børnetal

For at sikre, at serviceniveauet bl.a. på specialområdet kan fastholdes uanset udvikling i børnetallet, foretages en justering af budgetrammerne ud fra prognose over udviklingen i børnetallet i Københavns kommune.

Denne ordning har været gældende for undervisning og fritidsinstitutioner/-klubber.

For dagtilbud har specialområdet været en del af Børneplanen. Udgifterne har derfor været afholdt indenfor den samlede budgetramme til Børneplanen. Fremover skal børneområdet også reguleres efter den almindelige budgetmodel.

Udgangspunktet for regulering er politisk fastlagte enhedspriser og dækningsgrader. Ud fra befolkningsprognosen kan der herefter opgøres ændringen i børne-/elevtal og dermed den nødvendige rammekorrektion.

Til og med 2005 har den beregning der foretages i forbindelse med udmeldingen af budgettrammer været endelig.

Fra og med 2006 sker der en regulering af budgettrammer i budgetåret ud fra den reviderede befolkningsprognose.

Der foretages således ikke reguleringer som følge af evt. ændringer i enhedspriser eller dækningsgrader.

I notatet er ikke indregnet evt. konsekvenser på specialområdet af reguleringen af Børne- og Ungdomsudvalgets budgettrammer i 2007 som følge af ny befolkningsprognose jf. budgetmodellen.

Udviklingen i udgifter på specialområdet

Område	Regnskab	Budget	Regnskab	Budget	Regnskab	Budget
	2005	2005	2006	2006	2007 *)	2007 *)
Dagtilbud			75.064	99.647	98.642	99.742
Undervisning	365.174	387.419	547.980	510.700	544.137	545.764
Fritidsinstitution			104.646	109.068	107.532	113.032
Total	365.174	387.419	727.690	719.415	750.311	758.538

*) Jf. kalkule behandlet i Børne- og Ungdomsudvalget den 9. maj 2007.

I 2005 og tidligere var der ikke en særskilt registrering af specialområderne.

Det er derfor alene de tal, der er registreret på de funktionsområder der indgår fuldstændigt i vidtgående specialundervisning, der fremgår af tabellen.

Fra og med 2006 er der oprettet særlige budgettrammer for de enkelte specialområder. Det er derfor muligt at trække fuldstændige regnskabs- og budgetoplysninger ud fra dette tidspunkt.

For 2007 er der i forbindelse med kommunalreformen sket mindre justeringer af særligt budgettrammen for specialundervisning, idet bl.a. specialundervisning for voksne nu indgår heri. De anførte beløb for 2007 er det forventede regnskabsresultat jf. kalkulen behandlet på udvalgets møde den 9. maj 2007.

De anførte budgettal er de reviderede budgettal incl. tilførsel fra andre områder herunder andre udvalg på i alt 54,7 mio. kr. jf. nedenfor. Denne overførsel er alene gældende for 2007. Der skal derfor skaffes dækning for denne udgift i 2008 og fremover.

Udvikling i børne- og elevtal indenfor specialområdet

I nedenstående oversigter er vist de senest kendte tal på de forskellige områder suppleret med prognoser for 2008 (skoleårene 2007/2008 og 2008/2009)

Dagområdet special

Emne	2006	2007	2008 *)
Autister	66	66	78
Andre handicapgrupper	315	315	326
I alt	381	381	404

*) prognose

Specialundervisningsområdet

Emne	Skoleår 00/01	Skoleår 01/02	Skoleår 02/03	Skoleår 03/04	Skoleår 04/05	Skoleår 05/06	Skoleår 06/07	Skoleår 07/08 *)	Skoleår 08/09 **)
Generelle indlæringsvanskeligh.	225	251	260	275	305	313	325	346	573
Udviklingsforstyrrelser	68	86	101	115	140	166	180	205	
Bevægelses- hæmmede	42	48	51	56	54	58	54	54	581
Svære spec. indlæringsvansk.	68	72	72	78	87	101	111	125	
Tale- og sprog- vanskeligheder	83	90	90	90	90	91	86	86	
Hørevanskelig- heder	157	167	166	160	151	147	145	123	
Synshandicap	27	30	23	22	21	21	19	14	
Læsevanskelig- heder	165	171	169	171	184	176	171	173	
ABA/Doman							5	10	
I alt folkeskolen	835	915	932	967	1.032	1.073	1.091	1.126	1.175
Underv. Dag- og døgninstitutioner						1301	1339	1364	1389

*) Foreløbige tal **) Prognose

Fritidsinstitutioner og -klub special

Emne	2006	2007	2008
Specialfritidsinst.	617	702	
Specialklubber	28	67	
Specialpladser ikke opdelt			800
I alt	645	769	800

Udviklingen i behovet/efterspørgslen for specialpladser

Antal registrerede handicappede i København under 18 år.

I henhold til opgørelser fra Socialforvaltningen har der været følgende udvikling i antallet af registrerede handicappede i Københavns kommune

Antal registrerede handicappede i København under 18 år, samt den procentvise ændring

	2002	2003	2004	2005	2006
0-17 år (antal registrerede)	763	757	796	1.259	1.733
0-17 år (udvikling i pct.)		-0,79	5,15	58,17	37,65

Antal diagnoser

Antallet af børn, der bliver diagnosticeret er følgende.

	2004		2005		2006	
	ADHD 1)	Autisme	ADHD 1)	Autisme	ADHD 1)	Autisme
Bispebjerg Børnepsykiatriske Afdeling	92	160	66	166	69	176
Hele landet						

1) ADHD er Attention Deficit Hyperactivity Disorder (Damp)

Derudover er der i 2006 diagnosticeret 109 børn med ADHD og 25 børn med Autisme samt 12 børn med andre diagnoser på Skolepsykiatrisk Center. Der foreligger ikke tal for tidligere år.

Antal børn og unge i vidtgående specialundervisning

I henhold til opgørelse fra UNI-C (Rapport af 20. april 2007) har udviklingen i folkeskolens vidtgående specialundervisning været følgende i København sammenholdt med andre (amts)kommuner og landsgennemsnit:

Tabel 3.2 Antal børn og unge i den vidtgående specialundervisning i folkeskolens 1. – 10. klasse i skoleårene 1995/96 – 2005/06 (KK 06/07)

Område/År	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	Ændring i % 1)
Københavns Kom.	1,26	1,56	1,65	1,64	1,76	2,40	1,76	2,56	1,83	1,97	2,01	59,5
Frederiksberg Kom.	1,05	0,98	1,15	1,23	1,32	1,23	1,33	1,55	1,52	1,48	1,24	17,9
Københavns Amt	1,18	1,19	1,33	1,39	1,37	1,31	1,39	1,43	1,36	1,38	1,35	14,5
Frederiksborg Amt	0,94	1,09	1,14	1,25	1,25	1,10	1,32	1,33	1,26	1,31	1,38	47,3
Roskilde Amt ²	1,20	1,34	1,25	1,31	1,28	1,05	1,05	1,12	1,15	1,18	1,14	-4,9
Vestsjællands Amt	1,00	1,14	1,22	1,33	1,37	1,42	1,52	1,53	1,61	1,69	1,62	62,0
Storstrøms Amt	0,97	1,04	1,11	1,12	1,13	1,15	1,16	1,32	1,36	1,38	1,40	44,8
Bornholms Regionskom.	1,23	1,20	1,27	1,35	1,48	0,93	1,32	1,69	2,19	1,68	1,63	32,5
Fyns Amt	1,18	1,17	1,27	1,41	1,43	1,63	1,70	1,82	1,83	1,86	1,75	48,3
Sønderjyllands Amt	0,98	0,99	1,07	1,04	1,10	1,06	1,00	1,14	1,30	1,42	1,60	62,9
Ribe Amt	0,97	0,99	1,01	1,08	1,07	1,02	1,11	1,07	0,96	0,93	0,92	-5,4
Vejle Amt	1,15	1,32	1,30	1,32	1,61	1,64	1,38	1,36	1,36	1,39	1,38	20,3
Ringkjøbing Amt	0,73	0,81	0,89	0,96	1,04	1,10	1,04	1,08	1,08	1,12	1,20	64,7
Århus Amt	1,37	1,50	1,56	1,66	1,67	1,00	0,98	1,15	1,12	1,10	1,08	-21,1
Viborg Amt	1,05	1,07	1,24	1,36	1,47	1,00	0,97	1,04	1,04	1,06	1,12	6,4
Nordjyllands Amt	1,28	1,23	1,24	1,60	1,29	1,09	1,10	1,18	1,27	1,32	1,49	16,6
Hele landet – gns.	1,12	1,19	1,26	1,36	1,38	1,26	1,27	1,38	1,33	1,35	1,39	24,1

Analyse på baggrund af indberetninger fra amterne.

*) Tallene for Københavns kommune er justeret for skoleårene 03/04 – 05/06 i overensstemmelse med de senest foreliggende oplysninger. Endvidere er tilføjet oplysninger for 2006/2007 jf. den seneste indberetning.

I årene 00/01 -02/03 indgår et stort antal dag-/og døgnanbragte børn. Fra og med 03/04 indgår alene de børn, hvor årsudgiften overstiger det kommunale takstbeløb.

Tabel 4.1 Frekvensen af elever i vidtgående specialundervisning i folkeskolens 1. – 10. klasse i skoleårene 1995/96 – 2005/06

Område/År	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
Københavns Kom. *)	422	540	588	588	670	953	720	1.082	811	884	916	963
Frederiksberg Kom.	56	53	63	63	78	75	84	102	104	105	93	
Københavns Amt	848	862	983	1.047	1.061	1.039	1.136	1.206	1.173	1.192	1.196	
Frederiksborg Amt	418	486	520	580	599	559	681	713	695	740	810	
Roskilde Amt	333	372	350	373	379	322	337	374	395	414	419	
Vestsjællands Amt ¹	364	416	453	496	528	563	620	644	692	734	726	
Storstrøms Amt	306	329	350	358	368	381	393	455	476	488	497	
Bornholms Regionskom.	75	73	77	77	89	56	80	105	137	104	98	
Fyns Amt	665	660	725	725	844	980	1.053	1.160	1.186	1.224	1.170	
Sønderjyllands Amt	337	341	371	371	389	379	365	427	486	535	601	
Ribe Amt	297	304	311	311	339	328	365	359	326	319	317	
Vejle Amt	495	569	566	566	728	761	655	666	685	713	730	
Ringkjøbing Amt	276	307	328	338	404	428	418	440	449	468	506	
Århus Amt	1.033	1.133	1.196	1.196	1.335	781	821	995	989	996	999	
Viborg Amt	330	339	394	394	478	319	328	359	366	375	399	
Nordjyllands Amt	801	771	779	779	833	714	742	814	885	924	1.042	
I alt	7.056	7.555	8.054	8.262	9.122	8.638	8.798	9.901	9.855	10.215	10.519	

Københavns kommune har traditionelt ligget højere mht. specialområdet end landsgennemsnittet pga. hovedstadens særlige forhold: Koncentration af særlige sårbare grupper, andre opvækstforhold for den enkelte elev, mindre fast familiestruktur, mange to-sprogede m.m.

Som det fremgår, er der en stigende frekvens af børn/elever, der modtager specialtilbud. Dette er en generel tendens, der gør sig gældende i hele landet.

Der er flere grunde hertil:

- Det lægefaglige diagnosesystem samt udviklingen i den pædagogiske metode har udviklet sig og har gensidigt påvirket hinanden. Dette har indebåret en mere præcis og tidligere diagnosticering, som bl.a. har haft betydning for autistiske børn og børn med hjerneorganiske vanskeligheder. Hvad der tidligere var lange hospitalsophold på psykiatriske afdelinger, er nu ofte afløst af undervisning på specialskoler.
- Ændret holdning til elevgruppen har betydet større åbenhed og opmærksomhed om problemerne. En af effekterne har været, at flere forældre end før ønsker deres barn på en specialskole.
- Flere børn med lav fødselsvægt (omkring 1500 g.) overlever fødslen.
- Samlet set fødes der lidt flere børn med funktionsnedsættelser end tidligere, bl.a. er der konstateret et stigende antal børn med diagnosen Downs Syndrom ("Mongolisme") og cerebral parese ("Spastisk lammelse"). Stigningen kan muligvis bl.a. tilskrives en højere fødselsalder hos kvinderne eller konsekvenser af, at abort undgås i større omfang. Endvidere kan ændrede samlivsformer for handicappede - og dermed større risiko for nedarvet handicap hos børnene - have bidraget til udviklingen. Der er endvidere større risiko for at tidligt fødte børn får handicap, om end gruppen talmæssigt er lille. Dansk forskning har påvist, at en stigning i ægteskaber mellem meget nære slægtning også resulterer i flere børn med funktionsnedsættelse. Den nyeste forskning på området tyder dog på, at denne effekt ikke er så markant, som først antaget.
- Vækst i antallet af forældre med misbrug af alkohol, medicin og narkotika.
- Folkeskolens emne- og projektorienterede undervisningsform stiller højere krav til den enkelte elev m.h.t. selvstændighed, koncentration m.v. En følgevirkning heraf er, at den enkelte elevs problemer bliver tydeligere og dermed også tydeliggør behovet for specialundervisning.

Økonomi

- **Opskrivning af budgettet for 2007**

I forbindelse med genopretningen af økonomien i Børne- og Ungdomsforvaltningen har forvaltningen fået tilført ekstra midler i 2007.

Heraf er 54,7 mio. kr. tilført specialområdet.

Dette udgiftsbehov vil også være til stede i 2008 og det er derfor nødvendigt at tilføre området et tilsvarende beløb for at være i stand til at opretholde det nuværende serviceniveau.

- **Nedsættelse af åbningstiden i specialfritidstilbud**

På trods af ovennævnte opskrivning af budgettet for 2007 har det været nødvendigt at foreslå nedsættelse af åbningstiden med en time på specialfritidshjem for at sikre finansieringen af yderligere 42 pladser i specialfritidstilbud tilknyttet forskellige specialskoler.

Udgiften på de eksisterende fritidstilbud nedsættes herved med 10,4 mio. kr.

- **Ændring i pladspriser/enhedspriser**

Tilførslen af ekstra midler til specialområdet indebærer, at de pladspriser/enhedspriser, der har været anvendt ved beregningen i budgetmodellen af mertildelingen som følge af flere børn/elever har været for lave og dermed er merudgifter undervurderet.

På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at opgøre konsekvenserne heraf. Det afventer de endelige beslutninger om budgettet for 2007.

- **Ændring i frekvens**

Som det fremgår af ovenstående har der gennem perioden været en stigende andel af børn/elever i specialtilbuddene.

Budgetmodellen anvender senest kendte frekvenser/andele ved beregningen af mertildelingen.

Forskellen i pladspriser er på undervisningsområdet ca. 250.000 kr. og på institutionsområdet op til 135.000 kr.

Det indebærer, at forvaltningen ikke fuldt ud i det aktuelle år får dækket merudgifterne ved det stigende antal børn/elever i det aktuelle år.

Dertil kommer, at budgetrammen for forvaltningen ikke reguleres bagud dvs. der i fastsættelsen af budgetrammen for 2008 ikke foretages en korrektion af den for lidt tildelte demografi vedrørende 2007. Den manglende tildeling skal således permanent finansieres af forvaltningen. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at opgøre merudgifterne hertil for 2008

Som det fremgår af ovenstående skønnes der på nuværende tidspunkt at der kommer følgende stigninger i efterspørgslen i 2008:

Område	Antal
Dagtilbud Special	23
Vidtgående specialundervisning	49
Undervisning Dag- og døgnanbragte	25
Fritidsinstitution/-klub special	31

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt præcist at angive udgifterne hertil, men et forsigtigt skøn viser et beløb på op til 25,8 mio. kr.

Det bemærkes, at der derudover anvendes 53,2 mio. kr. i 2007 til støtteforanstaltninger i dagtilbud og fritidsinstitutioner. På dette område må der også forventes et stigende behov.

I undervisningen er der 172 enkeltintegrerede elever excl. ABA/Doman. Også på dette område forventes en stigning.

- **Ændring i budgetmodel**

Til og med 2005 blev der som nævnt ikke foretaget ændringer i de tildelte demografitildelingen uanset nyere og lavere befolkningsprognoser.

Økonomiforvaltningen har udarbejdet opgørelser, der viser, at der som følge heraf er fordelt for mange penge som følge af demografi specielt til Uddannelses- og Ungdomsudvalget. For årene 2000- 2005 har Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen dokumenteret, at den for store tildeling pga. overvurderingen af folketallet har muliggjort dækning af merudgifter primært på specialområdet. Bl.a. i 2001 har Økonomiudvalget således besluttet, at merudgifter på specialområdet skulle dækkes af denne mertildeling.

Forvaltningens opgørelser viser, at dette ikke fuldt ud er tilstrækkeligt. I perioden 2003 – 2005 var der således merudgifter ud over demografitildelingen på i alt 16,5 mio. kr.

Med virkning fra budgettet for 2006 blev tildelingen som følge af demografi ændret ud fra den seneste befolkningsprognose. Som påpeget i udvalgets høringsskrivelse indebærer dette, at muligheden for - ved hjælp af interne bevillingsflytninger – at dække udefrakommende merudgifter på specialområdet forsvinder. Forslaget blev dog vedtaget og forvaltningens budgetramme blev som en konsekvens heraf nedskrevet med 12,8 mio. kr. Det er forudsat nedenfor at der med de budgetjusteringer der er besluttet er skabt økonomisk dækning for denne udgift.

- **Faste udgifter**

Budgetmodellen regulerer alene for den marginale udgift.

Som følge af den voldsomme stigning i behovene på specialområdet er der behov for at oprette nye institutioner.

I skoleåret 2007/2008 oprettes således en ny specialskole i Stevnsgade/Fensmarkgade.

Dette udløser en række faste udgifter f.eks. husleje og ledelse.

For den nye skole drejer det sig om 3,7 mio. kr.

Disse merudgifter får forvaltningen ikke umiddelbart kompensation for via budgetmodellen.

- **Andre forhold**

Et af de områder, hvor Børne- og Ungdomsforvaltningen kan konstatere en markant vækst i udgifterne er til undervisning af dag- og døgnanbragte københavnere.

Socialforvaltningen er tildelt ekstra midler til dækning af udgifterne til døgnanbringelse.

Børne- og Ungdomsforvaltningen har derimod ikke fået opskrevet budgetrammen ud over almindelig demografi.

Som følge af stigningen i antallet af anbragte børn opstår i 2008 en merudgift på 4,6 mio. kr.

Konklusion:

Af nedenstående oversigt fremgår de områder hvor der er et finansieringsbehov i 2008 på specialområdet:

Emne	Beløb (mio. kr.)
Ekstraordinær opskrivning i 2007	54,7
Nedsættelse af åbningstid i 2007	10,4
Ændring i pladspriser/enhedspriser	ikke opgjort
Ændring i frekvens	25,8
Ændring i budgetmodel	0
Faste udgifter	3,7
Andre forhold	4,8
Total	99,4

Oversigten viser, at det på nuværende tidspunkt skønnes at være et samlet finansieringsbehov vedrørende driften på i alt 99,4 mio. kr. Såfremt udvalgets ramme ikke opskrives med dette beløb vil det være nødvendigt at finde kompenserende besparelser på andre områder jf. nedenfor.

Hertil kommer udgifter til anlæg. Spørgsmålet om anlægsrammer indgår i drøftelserne om Børneplan II og er ikke medregnet.

Såfremt der ikke sker den ovenfor nævnte opskrivning af budgettet for 2008 vurderes konsekvenserne til at være følgende:

Opskrivning af budgettet i forbindelse med genoprettelse af økonomien 54,7 mio. kr. årligt.

	2007 Budget	Pladser	Manko beløb	Manko Pladser	Manko pladser 5/12 år
Dagtilbud	91.467	172	6.530	12	29
Undervisning	565.990	1106	40.407	79	189
Fritid og klub	108.747	769	7.764	55	132
I alt	766.204	2047	54.700	146	351

Ovenstående tabel viser hvor mange pladser der vil mangle, hvis der ikke i 2008 og årene frem tilføres 54,7 mio. kr. årligt. Bemærk, at der i dagtilbud indgår ikke basispladser. Alle beløb er 2007 priser og angivet i 1.000 kr.

Manko pladser 5/12 år, viser antal pladser der mangler, hvis det først er praktisk muligt at reducere antal pladser pr. 1/8-08.

Hvis pladserne på undervisningsområdet nedlægges, må det forventes at antallet af klager med medhold vil stige væsentligt, hvilket vil medføre yderligere omkostninger. Forvaltningen kan allerede på nuværende tidspunkt konstatere en stigning i antallet af klagesager

År/Klagesager	Forlig	Medhold forældre	Afviste	Total
2003/04	5	6	10	21

2004/05	9	8	9	26
2005/06	15	13	9	37
2006/07	18	35	20	73
2007/08				59

Ligeledes må det forventes at den generelle forældretilfredshed vil dale.

Det må forudsiges at for netop denne gruppe af børn, der har behov for særlig specialpædagogik, vil have vanskeligt ved at trives og udvikles i et almindeligt tilbud.

Nedsættelse af åbningstiden på specialfritidsinstitutionerne 10,4 mio. kr. årligt

Såfremt der ikke tildeles yderligere 10,4 mio. kr. må nedsættelsen af åbningstiden fastholdes.

Stigning i efterspørgsel på specialtilbuddene 25,8 mio. kr. årligt

Hvis specialområdet ikke får tildelt 24,6 mio. kr. årligt, vil antallet af børn på venteliste forøges væsentligt.

Vækst i undervisning af døgnanbragte 4,8 mio. kr. årligt

Såfremt de angivne budgetmidler til dag- og døgnanbragte børn ikke bliver bevilget, vil det medføre en merudgift, der må kompenseres på andre områder, idet eleverne er undervisningspligtige.